

Konsultacje publiczne dotyczące roli wydawców [w prawnoautorskim łańcuchu wartości] oraz wyjątku na rzecz panoramy.

Rola wydawców [w prawnoautorskim łańcuchu wartości]

W swoim Komunikacie do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „W kierunku nowoczesnych, bardziej europejskich ram prawa autorskiego” COM (2015) 626 *final*, Komisja Europejska postawiła sobie za cel stworzenie sprawnie funkcjonującego rynku dla prawa autorskiego. Warunkiem wstępnym do jego osiągnięcia ma być przyznanie uprawnionym swobody licencjonowania prawnoautorskich treści – w szczególności w środowisku cyfrowym – w zamian za uczciwą zapłatę.

Realizując powyższą ideę oraz wychodząc naprzeciw reakcjom zainteresowanych stron na Komunikat, Komisja zamierza zebrać opinie w przedmiocie zagadnienia, czy wydawcy gazet, czasopism, książek oraz czasopism naukowych działający w środowisku cyfrowym narażeni są na trudności spowodowane obecnym brzmieniem prawnoautorskich przepisów prawnych. Szczególnie istotne w tym kontekście stają się pytania o możliwość swobodnego licencjonowania treści przez uprawnionych oraz uzyskania zapłaty za korzystanie z tych treści. Materia ta nie była jak dotąd przedmiotem żadnych z konsultacji przeprowadzonych w ciągu ostatnich lat przez Komisję. Na obecnym etapie, Komisja chce przede wszystkim dowiedzieć się od wszystkich zainteresowanych stron, jaki wpływ na nich samych, na cały wydawniczy łańcuch wartości, na konsumentów/obywateli oraz przemysł kreatywny miałyby wprowadzenie nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców. Komisja zaprasza wszystkie zainteresowane podmioty do wyrażenia opinii i – jeżeli to jest możliwe – uzupełnienie jej danymi z rynku i argumentami ekonomicznymi. Zasadne – zdaniem Komisji – jest również zdiagnozowanie, czy potrzeba (lub jej brak) zmian zachodzi odmiennie w zależności od kategorii rynku wydawniczego, tj. czy sytuacja wydawców prasowych jest odmienna w porównaniu do sytuacji wydawców książkowych/naukowych. Inicjując powyższe działania, Komisja zapewni, że ewentualne zmiany legislacyjne pozostaną spójne z polityką Unii Europejskiej dotyczącą otwartego dostępu do wydań naukowych¹.

PYTANIA:

1. Na jakich podstawach prawnych opierają się Państwo w przypadku zamiaru pozyskania praw do celów publikacji materiałów w Państwa tytułach prasowych lub innych treści i dalszego licencjonowania ich? (możliwa odpowiedź wielokrotnego wyboru)
 - o nabycie praw od autora
 - o uzyskanie praw od autora na podstawie licencji (wyłącznej lub niewyłącznej)

¹ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2012/PL/1-2012-401-PL-F1-1.Pdf>

- samodzielne prawa uregulowane w prawie krajowym (np. prawa do dzieła zbiorowego)
- prawo do dzieł stworzonych przez pracownika w ramach stosunku zatrudnienia (dzieła pracownicze)
- nie ma związku
- inne

Jeżeli inne, proszę sprecyzować odpowiedź:

Proszę wyjaśnić:

2. Czy spotkali się Państwo z problemami dotyczącymi udzielania licencji na korzystanie z materiałów publikowanych w Państwa tytułach prasowych lub innych treści rozpowszechnianych w internecie spowodowanymi faktem, że licencjonowali Państwo albo mieli zamiar licencjonować prawa wcześniej przeniesione na Państwa przez autora (lub uzyskane od autora na podstawie licencji)?

- tak, często
- tak, czasami
- prawie nigdy
- nigdy
- nie mam zdania
- nie ma związku

Jeżeli tak, proszę wyjaśnić jakie to były problemy i przytoczyć przykłady ze wskazaniem na poszczególne państwo członkowskie oraz wskazać rodzaj licencjonowanych treści i licencjobiorcę:

3. Czy spotykali się Państwo z problemami z egzekwowaniem praw związanych z materiałami publikowanymi w Państwa tytułach prasowych albo innych treści rozpowszechnianych w internecie spowodowanymi faktem, że działali Państwo albo mieli zamiar działać w odniesieniu do praw wcześniej przeniesionych na Państwa przez autora (lub uzyskanych od autora na podstawie licencji)?

- tak, często
- tak, czasami
- prawie nigdy
- nigdy
- nie mam zdania
- nie ma związku

Jeżeli tak, proszę wyjaśnić jakie to były problemy i przytoczyć przykłady ze wskazaniem na poszczególne państwo członkowskie oraz wskazać rodzaj korzystania i domniemanego naruszenia:

4. Jaki wpływ na wydawców miałyby utworzenie nowego prawa pokrewnego w prawie Unii Europejskiej (w szczególności na możliwość udzielania przez nich licencji i ochronę treści przed naruszeniami, jak również na otrzymanie rekompensaty za korzystanie z utworu na podstawie wyjątku)?
- silny pozytywny wpływ
 - niewielki pozytywny wpływ
 - brak wpływu
 - niewielki negatywny wpływ
 - silny negatywny wpływ
 - nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Nowe modele biznesowe, oparte o technologie cyfrową w coraz większym stopniu opanowują współczesny biznes, w tym również sektor kreatywny. Oczywiście to zjawisko jest ogromnym wyzwaniem dla całego sektora kreatywnego, który musi dopasować swoje funkcjonowanie do nowego modelu i nowych narzędzi jakie oferuje technologia cyfrowa. Jednakże daleko idącym nadużyciem jest stawianie tezy jakoby rewolucja cyfrowa przynosiła straty sektorowi kreatywnemu. Zgodnie z raportem PwC „The digital future of creative Europe: The impact of digitization and the Internet on the creative industries in Europe”(str. 16)² niemal całość wzrostu sektora kreatywnego w latach 2003 do 2013 związana jest z produktami i usługami w postaci cyfrowej. Co więcej, przychód sektora wynikających z produktów i usług cyfrowych wzrósł w tym okresie o 36 mld €, gdy spadek przychodu z produktów i usług niecyfrowych wyniósł w tym samym okresie 14 mld €. Powyższe wyraźnie pokazuje, iż sfera cyfrowa nie tylko „wyrównała” straty poniesione w obszarze niecyfrowym, ale doprowadziła do wyraźnego wzrostu przychodów całego sektora kreatywnego. Przywołane powyżej liczby przede wszystkim pokazują najdobitniej, iż sektor nie tylko bardzo sprawnie dopasowuje się do nowej rzeczywistości technologicznej ale już jest w stanie czerpać z tego bardzo wymierne korzyści.

Wobec powyższego należy zadać fundamentalne pytanie – czy istnieje potrzeba interwencji prawodawcy unijnego w celu wprowadzenie nowego prawa pokrewnego?

Według ZIPSEE Cyfrowa Polska ewentualne wprowadzenie przedmiotowego prawa pokrewnego nie miałyby pozytywnych skutków dla całości sektora kreatywnego. Jedynym beneficjentem mogłyby tu być jedynie organizacje zbiorowego zarządzania, które dążą do umiejscowienia się w roli klasycznego pośrednika/inkasenta i dystrybutora środków finansowych towarzyszących nowemu prawu pokrewnemu. Ponadto w naszej opinii prawo autorskie zapewnia wydawcom wystarczające środki i instrumenty do ochrony ich praw. Pytaniem otwartym pozostaje czy wydawcy w sposób efektywny

² <http://www.strategyand.pwc.com/media/file/The-digital-future-of-creative-Europe-2015.pdf>

potrafią z tych środków korzystać i skutecznie chronić swoje prawa. Uważamy iż ewentualne regulacja w tym zakresie, nie odpowiada żadnym istotnym ogólnym celom realizowanym przez Unię Europejską. Co więcej, za koniecznością interwencji legislacyjnej na poziomie UE nie przemawiają jakiegokolwiek istotne argumenty natury ekonomicznej czy prawnej. Ewentualne interwencja naruszy zatem zasadę niezbędności i proporcjonalności wyrażone w art. 52 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

Biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia z podobnymi prawami wprowadzonymi w Niemczech i Hiszpanii należy stwierdzić, iż w efekcie przedmiotowych nowych regulacji, mamy do czynienia z bardzo negatywnymi konsekwencjami dla uczestników rynku np. w Hiszpanii nastąpił spadek ruchu internetowego na witrynach wydawców (o 6% średni, o 14% dla mniejszych, niezależnych wydawców). Szereg podmiotów działających na tym rynku musiało zakończyć działalność lub ją ograniczyć - dotyczyło to zarówno wielkich koncernów międzynarodowych, jak i niewielkich dostawców lokalnych.³

Licencjonowanie:

Nowe prawo wprowadzi kolejną warstwę praw, obok już istniejących praw autorskich, które będą musiały być licencjonowane w celu korzystania z danego materiału. Przełoży się to naszym zdaniem na większą złożoność i niepewność oraz zwiększy koszty transakcyjne. Prawdopodobnie doprowadzi to także do zmniejszenia skali licencjonowania, co może przełożyć się na spadek dochodów.

Egzekwowanie:

Nowe prawo raczej nie wpłynie na możliwości egzekwowania praw autorskich. Wydaje się, że problem naruszeń własności intelektualnej wydawców nie jest problemem wymagającym legislacyjnej interwencji. Jak już wspominałem powyżej obecne regulacje dają szeroka gamę środków i narzędzi przedmiotowej ochrony.

Obecnie wydawcy posiadają szeroki wachlarz możliwości w zakresie egzekwowania praw autorskich, mimo to, w stosunku do innych kategorii treści, ilość wszczynanych spraw sądowych i zgłoszeń nielegalnych treści typu prasowego (zgodnie z procedurą *notice and action*) jest niewielka.

Otrzymywane rekompensaty za wyjątki:

Nie jest jasne w jaki sposób nowe prawo miałyby wpływać na poziom rekompensat przypadających wydawcom z tytułu wyjątków od monopolu prawnoautorskiego.

W zależności od przyjętego wariantu prawa pokrewnego wiązać się będzie z wynagrodzeniem dla wydawców. Biorąc pod uwagę zgłaszane - głównie przez organizacje zbiorowego zarządzania - postulaty wykorzystania środków pochodzących z opłat od urzędzeń i nośników (tzw. opłata reprograficzna) do zapewnienia wynagrodzenia wydawcom – pragniemy wyraźnie wypowiedzieć się przeciwko takiemu rozwiązaniu. Przede wszystkim prowadziłoby ono do utrwalenia i rozszerzenia niezwykle niekorzystnego i nieefektywnego modelu tzw. opłaty reprograficznej, który ZIPSE wielokrotnie już krytykowała w

3

przesyłanych Ministerstwu stanowiskach i w trwającej od wielu lat dyskusji publicznej, która najdobitniej wskazała mankamenty obecnego systemu oraz negatywne opinie na ten temat w środowisku zarówno twórców jak i konsumentów.

Jest to szczególnie istotne w kontekście orzeczenia TSUE w sprawie Reprobel (C-572/13). W powyższym orzeczeniu TSUE stwierdził, iż „artykuł 5 ust. 2 lit. a) i art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 stoją na przeszkodzie istnieniu uregulowania krajowego (...), które zezwala państwom członkowskim na przyznanie części godziwej rekompensaty należnej podmiotom praw autorskich wydawcom utworów stworzonych przez twórców, bez zobowiązania ich do zapewnienia twórcom możliwości skorzystania, choćby pośrednio, z części rekompensaty, której zostali oni pozbawieni”. Odnotować należy, iż polska ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych w art. 20 ust. 4 pkt 2 przewiduje, iż 50 % z kwoty uzyskanej z tytułu opłat ze sprzedaży urządzeń reprograficznych oraz związanych z nimi czystych nośników przypada wydawcom, nie zobowiązując przy tym wydawców do zapewnienia twórcom możliwości skorzystania z uzyskanej w powyższy sposób rekompensaty. W tym miejscu należy również podkreślić, iż polskie prawodawstwo w tym zakresie pozostawia wiele do życzenia pod względem dostosowania do orzeczeń TSUE.

W tym miejscu warto przypomnieć, iż godziwa rekompensata oparta o opłaty od urządzeń i nośników, obowiązuje jedynie w części państw członkowskich Unii Europejskiej a we wszystkich krajach wzbudza bardzo poważne wątpliwości odnośnie swojej zasadności i zgodności ze współczesnym modelem konsumpcji kultury. Wprowadzenie prawa pokrewnego dla wydawców, które umożliwiłoby im uzyskiwanie części środków pochodzących z opłat od urządzeń i nośników, w sposób nieuzasadniony uprzywilejowałoby wydawców, w których ta opłata istnieje. Takie rozwiązanie przeczy poczuciu równego traktowania podmiotów w UE.

5. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców działających w ramach wszystkich kategorii sektora wydawniczego miałyby wpływ na autorów działających w sektorze wydawniczym, takich jak: dziennikarze, pisarze, fotografowie, menedżerowie informacji (researcherzy) (w szczególności na umowne relacje autorów z wydawcami, wynagrodzenie i rekompensatę za korzystanie z utworu na podstawie wyjątku)?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Nowe prawo pokrewnie, może przede wszystkim zachwiać równowagę prawną pomiędzy autorem a wydawcą i w sposób nieuzasadniony w przedmiotowej relacji w uprzywilejowanej pozycji postawić wydawcę. Utworzenie nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców oznaczać będzie, że autorzy

działający w sektorze wydawniczym mogą zostać pozbawieni prawa swobodnego dysponowania swoją twórczością. Prawdopodobna wydaje się sytuacja, w której pierwszy wydawca danego dzieła będzie uzyskiwać de facto pełną kontrolę nad jego dalszą eksploatacją, w efekcie pozbawiając jej samego autora. Konsekwentnie stoimy na stanowisku, iż prawa autorskie i pokrewne powinny w pierwszej kolejności zapewnić odpowiednią ochronę autorom.

6. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego wyłącznie na rzecz wydawców prasy miałoby wpływ na autorów działających w sektorze wydawniczym (jak powyżej)?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

W świetle zachodzących na rynku wydawniczym zmian i coraz większej ilości podmiotów publikujących wyłącznie w Internecie, określenie komu przysługuje status "wydawcy prasy" wydaje się niemożliwe. Tym samym prawo to przysługiwać będzie w zasadzie wszystkim podmiotom. Jest to kolejny przykład niezrozumienia zachodzącym zmian w sposobie konsumpcji treści we współczesnym cyfrowym świecie. Takie wąskie podejście do problemu jest bardzo niebezpieczne i grozi tworzeniem regulacji, która na samym początku obowiązywania będą już regulacjami archaicznymi.

7. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców działających w ramach wszystkich kategorii sektora wydawniczego miałoby wpływ na innych uprawnionych niż autorzy działający w sektorze wydawniczym?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Prawo autorskie już dzisiaj jest bardzo skomplikowane i niejasne dla uczestników rynku. Tworzenie nowego prawa, o niejasnym zakresie przedmiotowym i podmiotowym i w oderwaniu od dotychczasowych konstrukcji prawa autorskiego, może naszym zdaniem prowadzić do zwiększonej niepewności i złożoności w stosunkach prawnych, utrudnić licencjonowanie treści i wywołać szereg negatywnych skutków dla rozwijających się obecnie modeli biznesowych. Może doprowadzić to do jeszcze większego zagubienia autorów i konsumentów w obowiązujących przepisach.

8. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego wyłącznie na rzecz wydawców prasy miałoby wpływ na innych uprawnionych niż autorzy działający w sektorze wydawniczym?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

W tym zakresie możemy powtórzyć uzasadnienie z pkt 6.

9. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców działających w ramach wszystkich kategorii sektora wydawniczego miałoby wpływ na badaczy lub instytucje naukowe lub badawcze?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Działalność naukowa i badawcza w dużej części polega na wyjątkach od prawa autorskiego, np. prawo cytatu.

Jeśli nowe prawo nie respektowałoby obowiązującego zakresu tych wyjątków, mogłoby to doprowadzić do obciążenia dodatkowymi formalnościami i opłatami czy wręcz uniemożliwienia prowadzenia wielu działań badawczo-naukowych. Jednym z fundamentów pracy naukowej i badawczej jest korzystanie z dorobku już istniejącego, a zatem przedmiotowy wyjątek lub jego brak będzie miało kolosalny wpływ na dalszy rozwój naukowy wielu dziedzin.

Projektowana regulacja może mieć również bardzo negatywne konsekwencje na sam proces edukacyjny i naukowy. Nowe prawo może niekorzystnie wpłynąć na otwarty dostęp do zasobów naukowych - utrudniając wyszukiwanie i indeksowanie treści. Zagrożone mogłyby być także otwarte publikacje naukowe zwłaszcza w przypadku, gdy nie będzie możliwe zrzeczenie się nowego prawa przez wydawców, jak również działalność w zakresie eksploracji tekstów i danych (*text and data mining*). Krótko mówiąc nowe prawo może stać się barierą w dostępie do wiedzy i rozwoju naukowym.

10. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego wyłącznie na rzecz wydawców prasy miałyby wpływ na badaczy lub instytucje naukowe lub badawcze?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

W tym zakresie możemy przywołać wyjaśnienia z pkt. 9

11. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców działających w ramach wszystkich kategorii sektora wydawniczego miałyby wpływ na dostawców usług internetowych (w szczególności jeżeli chodzi o możliwość uzyskiwania przez te podmioty licencji na korzystanie z prasy lub innych treści drukowanych)

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Nowe prawo miałyby niewątpliwie negatywny wpływ na dostawców usług internetowych. Cały sektor usług cyfrowych odczułby negatywne konsekwencje takich regulacji. Dodatkowe obowiązki i koszty ponosiliby na przykład dostawcy książek elektronicznych (e-booków), zmuszeni do zawierania kolejnych umów licencyjnych.

Wprowadzenie takich przepisów miałyby negatywny wpływ na przedsiębiorców innowacyjnych, młodych przedsiębiorców zaczynających działalność na zasadzie start-upów, poszukujących nowych modeli biznesowych. Groźba ewentualnych działań egzekucyjnych podejmowanych przez organizacje zbiorowego zarządzania wystarcza, aby niektóre podmioty zrezygnowały z rozpoczęcia działalności w danym sektorze. Dotyczy to także np. producentów aplikacji mobilnych i małych firm typu startup, dla których groźba pozwu i wysokich kar oznacza często ryzyko, które nie są w stanie zaakceptować.

12. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego wyłącznie na rzecz wydawców prasy miałyby wpływ na dostawców usług internetowych (w szczególności jeżeli chodzi o możliwość uzyskiwania przez te podmioty licencji na korzystanie z prasy lub innych treści drukowanych)?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Uwagi analogiczne do pytanie nr. 6. Ograniczenie tego prawa do “wydawców prasy” nie jest naszym zdaniem możliwe.

13. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców działających w ramach wszystkich kategorii sektora wydawniczego miałyby wpływ na konsumentów/ użytkowników końcowych/obywateli Unii Europejskiej?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Wprowadzenie takiego prawa ograniczyłoby obrót treści w Internecie, co skutkowałoby utrudnionym dostępem do treści i wpłynęło na wzrost kosztów, tym samym znacznie pogarszając sytuację konsumentów w Europie.

Szczególnie negatywne byłoby objęcie tym prawem tzw. “fragmentów” (*snippets*), tekstu, które używane są obecnie do zwięzłego określenia, jaka treść znajduje się pod danym linkiem. Ewentualna konieczność uzyskiwania licencji na te “fragmenty” spowodowałaby rezygnację z ich używania.

Skutkiem nowych regulacji byłoby ograniczenie dostępu do informacji i wiedzy, co w kontekście rozwoju społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy wydaje się działaniem przeciwnym.

Biorąc pod uwagę funkcjonujący w wielu państwach członkowskich model ustalania wysokości opłat od urzędzeń i nośników, spodziewać należy się niechybnie nowych żądań poszerzenia zakresu przedmiotowego, jak i samych stawek opłat ze strony organizacji zbiorowego zarządzania. Skutki takich

żądań w pierwszej kolejności uderzą w konsumentów, którzy będą musieli zapłacić więcej za urządzenia zapewniające im dostęp do treści cyfrowych.

14. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego wyłącznie na rzecz wydawców prasy miałoby wpływ na konsumentów/ użytkowników końcowych/obywateli Unii Europejskiej?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Uwagi analogiczne do pyt. nr. 6.

15. Czy przyznane wydawcom – przez przepisy krajowe – prawo do rekompensaty za niektóre sposoby korzystania online z ich treści ma jakkolwiek wpływ na Państwa działalność i jeżeli tak, to jaki?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Doświadczenia Niemiec i Hiszpanii są w tym zakresie jednoznacznie negatywnie. Odnotowano spadek ruchu do witryn wydawców, zamknięcie lub ograniczenie działalności szeregu usługodawców internetowych, niepewność prawną, procesy sądowe.

16. Czy w kontekście zagadnienia roli wydawców w prawnoautorskim łańcuchu wartości oraz ewentualnego utworzenia nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców, istnieją jeszcze inne kwestie, które powinny zostać poddane pod rozwagę?

- tak
- nie

Jeżeli tak, proszę wyjaśnić i w miarę możliwości wesprzeć odpowiedź danymi z rynku oraz innymi argumentami ekonomicznymi:

Korzystanie utworów takich jak utwory architektoniczne lub rzeźby, wykonanych w celu umieszczenia ich na stałe w miejscach publicznych (wyjątek na rzecz „panoramy”)

Europejskie prawo autorskie zakłada, iż państwa członkowskie mogą przewidzieć wyjątki lub ograniczenia w przypadku korzystania z utworów takich jak utwory architektoniczne lub rzeźby, wykonanych w celu umieszczenia ich na stałe w miejscach publicznych (wyjątek „panoramy”)⁴. Wyjątek ten został implementowany w większości państw członkowskich w granicach swobody pozostawionej im przez prawo Unii Europejskiej.

W swoim komunikacie do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „W kierunku nowoczesnych, bardziej europejskich ram prawa autorskiego” COM (2015) 626 *final*, Komisja wskazała, że: „analizuje warianty i rozważy wniesienie wniosków legislacyjnych dotyczących unijnych wyjątków po to by doprecyzować obecnie istniejący wyjątek pozwalający na wykorzystanie utworów, które zostały wykonane w celu ostatecznego usytuowania w przestrzeni publicznej.”⁵

Zagadnienie wyjątku na rzecz „panoramy” nie zostało jak dotąd poruszone w ramach żadnych z konsultacji przeprowadzonych w ciągu ostatnich lat przez Komisję. Realizując zapowiedzi przedstawione w Komunikacie oraz wychodząc naprzeciw reakcjom zainteresowanych stron, Komisja zamierza zebrać opinie w kwestii, czy obecne regulacje odnoszące się do wyjątku na rzecz „panoramy” powodują problemy w kontekście Jednolitego Rynku Cyfrowego. Komisja zaprasza wszystkie zainteresowane podmioty do wyrażenia opinii i – jeżeli to jest możliwe – uzupełnienie jej danymi z rynku i argumentami ekonomicznymi.

PYTANIA:

1. Czy umieszczając w internecie wizerunki utworów, takich jak utwory architektoniczne lub rzeźby, wykonanych w celu umieszczenia ich na stałe w miejscach publicznych, spotkali się Państwo z problemami wynikającymi z tego, że utwory te są chronione przez prawo autorskie?

O tak, często

⁴ Artykuł 5 ust. 3 lit. h dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym.

⁵ Komunikat „W kierunku nowoczesnych, bardziej europejskich ram prawa autorskiego” COM (2015) 626 *final*, s. 9.

- tak, czasami
- prawie nigdy
- nigdy
- nie mam zdania
- nie ma związku

Jeżeli tak, proszę określić jakie to były problemy i przytoczyć przykłady ze wskazaniem na poszczególne państwo członkowskie oraz zdefiniować jakiego typu dzieła problem dotyczył:

2. Czy zapewniając dostęp *online* do wizerunków utworów, takich jak utwory architektoniczne lub rzeźby, wykonanych w celu umieszczenia ich na stałe w miejscach publicznych, spotkali się Państwo z problemami wynikającymi z tego, że utwory te są chronione przez prawo autorskie?

- tak, często
- tak, czasami
- prawie nigdy
- nigdy
- nie mam zdania
- nie ma związku

Jeżeli tak, proszę określić jakie to były problemy i przytoczyć przykłady ze wskazaniem na poszczególne państwo członkowskie oraz zdefiniować jakiego typu dzieła problem dotyczył:

3. Czy korzystali Państwo z wizerunków utworów, takich jak utwory architektoniczne lub rzeźby, wykonanych w celu umieszczenia ich na stałe w miejscach publicznych, w kontekście Państwa działalności/branży, takiej jak: publikacje, dzieła audiowizualne lub reklama?

- tak, na gruncie licencji
- tak, na gruncie wyjątku
- nigdy
- nie ma związku

Jeżeli tak, proszę przytoczyć przykłady ze wskazaniem na poszczególne państwo członkowskie oraz wskazać jakiej działalności/branży dotyczyły:

4. Czy udzielają Państwo licencji lub oferują licencje na korzystanie z utworów, takich jak utwory architektoniczne lub rzeźby, wykonanych w celu umieszczenia ich na stałe w miejscach publicznych?
- tak
 - nie
 - nie ma związku

Jeżeli tak, proszę podać informacje o umowach licencyjnych (państwo członkowskie, licencjobiorcy, rodzaje korzystania objęte licencją, uzyskane dochody, etc.):

5. Jaki wpływ na Państwa działalność miałyby wprowadzenie na poziomie europejskim wyjątku dotyczącego niekomercyjnego korzystania z utworów, takich jak utwory architektoniczne lub rzeźby, wykonanych w celu umieszczenia ich na stałe w miejscach publicznych?
- silny pozytywny wpływ
 - niewielki pozytywny wpływ
 - brak wpływu
 - niewielki negatywny wpływ
 - silny negatywny wpływ
 - nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

6. Jaki wpływ na Państwa działalność miałyby wprowadzenie na poziomie europejskim wyjątku dotyczącego zarówno niekomercyjnego jak i komercyjnego korzystania z utworów, takich jak utwory architektoniczne lub rzeźby, wykonanych w celu umieszczenia ich na stałe w miejscach publicznych?
- silny pozytywny wpływ
 - niewielki pozytywny wpływ
 - brak wpływu
 - niewielki negatywny wpływ

- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

7. Czy w kontekście zagadnienia dotyczącego wyjątku na rzecz „panoramy”, istnieją jeszcze inne kwestie, które powinny zostać poddane pod rozważenie?

- tak
- nie

Jeżeli tak, proszę wyjaśnić i w miarę możliwości wesprzeć odpowiedź danymi z rynku oraz innymi argumentami ekonomicznymi: